

2024/1144

15.4.2024

NÕUKOGU OTSUS (EL) 2024/1144,

12. aprill 2024,

Egiptuse Araabia Vabariigile lühiajalise makromajandusliku finantsabi andmise kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 213,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Suurenenud piirkondlike pingete tõttu seisab Egiptuse Araabia Vabariik (edaspidi „Egiptus“) silmitsi suurenenud välisrahastamissurvega. Sellega seoses on äärmiselt oluline tagada kiire ja õigeaegne finantsabi, pidades silmas Egiptuse eriti kriitilist rahastamisvajadust 2024. aasta teisel poolel.
- (2) Selleks et finantsabi jõuaks Egiptuseni 2024. aastal, on asjakohane kasutada erandkorras aluslepingu artikli 213 kohast kiirmenetlust. See annaks Egiptuse ametiasutustele piisavalt aega kaasnevate reformimeetmete rakendamiseks, mida komisjon peab enne finantsabi väljamakse tegemist hindama.
- (3) Liidu ja Egiptuse vahelisi suhteid arendatakse alates 2004. aastast kehtiva Euroopa – Vahemere piirkonna lepingu, millega luuakse assotsiatsioon ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Egiptuse Araabia Vabariigi vahel⁽¹⁾ (edaspidi „assotsieerimisleping“), raames. Liit ja Egiptus võtsid 19. juunil 2022 toimunud assotsieerimislepinguga loodud ELi-Egiptuse assotsiatsiooninõukogu üheksandal istungil vastu kõige hiljutisemad ELi ja Egiptuse partnerluse prioriteedid (2021–2027) (edaspidi „partnerluse prioriteedid“). Partnerluse prioriteetidega kinnitatakse taas ühist eesmärki tegeleda liidu ja Egiptuse ees seisvate ühiste probleemidega, edendada ühiseid huve ning tagada pikaajaline stabiilsus ja kestlik areng Vahemere mõlemal kaldal. Partnerluse prioriteete toetab jätkuvalt ühine pühendumine demokraatia, õigusriigi põhimõtte ja inimõiguste austamise universaalsetele väärtustele, nagu on kajastatud ka ELi-Egiptuse mitmeaastases sihtprogrammis aastateks 2021–2027.
- (4) Partnerluse prioriteedid kajastavad liidu ja Egiptuse ühist kohustust tugevdada koostööd, et toetada Egiptuse kestliku arengu strateegiat aastani 2030, ning liidu otsustavust tegutseda uue hooga, et tugevdada partnerlust oma lõunanaabrusega. Nimelt nimetas Euroopa Ülemkogu oma 10.–11. detsembri 2020. aasta järeldustes liidu strateegilise prioriteedina demokraatlikku, stabiilsemat, keskkonnahoidlikumat ja jõukamat lõunanaabrust. ELi Vahemere piirkonna tegevuskavas ja selle lõunanaabrite majandus- ja investeerimiskavas, mis on esitatud 9. veebruari 2021. aasta ühisteatise pealkirjaga „Uuendatud partnerlus lõunapoolsete naaberriikidega – Vahemere piirkonna uus tegevuskava“, on esitatud liidu eesmärgid saavutada piirkonnas pikaajaline ja kestlik sotsiaal-majanduslik taastumine ja vastupanuvõime ning edendada rohe- ja digipöoret.
- (5) Kooskõlas partnerluse prioriteetidega on liit ja Egiptus võtnud kohustuse tagada aruandekohustuse täitmine ning õigusriigi põhimõtte, inimõiguste ja põhivabaduste täielik austamine ning samuti edendada demokraatiat, soolist võrdsuslikkust ja võrdsed võimalusi kui kõigi oma kodanike põhiseaduslikke õigusi. Need kohustused aitavad kaasa partnerluse edendamisele ning Egiptuse kestlikule arengule ja stabiilsusele. Liidu ja Egiptuse tihedam ja konstruktiivne koostöö viimasel ajal on avanud tee sisukamale dialoogile inimõigustega seotud küsimustes. Assotsieerimislepingu alusel moodustatud poliitiliste küsimuste, inimõiguste ja demokraatia, rahvusvaheliste ja piirkondlike küsimuste allkomitee 8. detsembri 2022. aasta koosolek ning assotsieerimislepinguga loodud assotsieerimiskomitee 22. mai 2023. aasta koosolek andsid institutsioonilise platvormi mitmesuguste inimõigustealaste küsimuste arutamiseks, mida liit soovib jätkata ja millele tugineda. Ka inimõiguste olukorra paranemine Egiptuses avaldab positiivset mõju liidu ja Egiptuse vahelistele suhetele.
- (6) Egiptusele antavat abi rahastatakse peamiselt uue naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi „Globaalne Euroopa“ kaudu. Liidu soovituslik eraldi Egiptusele selle instrumendi kaudu mitmeaastase sihtprogrammi pealkirjaga „Euroopa Liit – Egiptus, 2021–2027“ esimesel perioodil (2021–2024) on 240 miljonit eurot. See lisandub olemasolevale 1,3 miljardi euro suurusele koostööportfellile ning muule 307 miljoni euro suurusele eelarvetoetusele ja erakorralistele meetmetele, mida on võetud reageerimiseks COVID-19 pandeemia ja Venemaa agressioonisõjale Ukraina vastu. Partnerluse prioriteedid aastateks 2021–2027 on sätestatud ELi-Egiptuse

⁽¹⁾ ELT L 304, 30.9.2004, lk 39.

mitmeaastases sihtprogrammis, mis on koostatud tihedas koostöös kõigi asjaomaste sidusrühmadega, ja hõlmavad kolme laiemat valdkonda: i) kestlik tänapäevane majandus ja sotsiaalne areng; ii) välispoliitika ja iii) stabiilsuse tugevdamine. Naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendiga „Globaalne Euroopa“ asendatakse Euroopa naabruspoliitika rahastamisvahend, mille raames andis liit Egiptusele ajavahemikul 2014–2020 kahepoolset abi 756 miljonit eurot.

- (7) Liit tunnustab Egiptuse keskset rolli piirkonna julgeoleku ja stabiilsuse tagamisel. Terrorism, organiseeritud kuritegevus ja konfliktid kujutavad endast ühist ohtu ühisele julgeolekule ja riikide sotsiaalsele struktuurile mõlemal pool Vahemerde. Seepärast on liidul ja Egiptusel ühine huvi tugevdada koostööd, nagu on rõhutatud partnerluse prioriteetides, järgides täielikult rahvusvahelist õigust, sealhulgas inimõigusi ja rahvusvahelist humanitaarõigust.
- (8) Tuletades meelde geopolitiilisi probleeme, sealhulgas 7. oktoobril 2023 Iisraelis toimunud Hamasi terrorirünnakute tagajärjed ja konflikt Sudaanis, ning Egiptuse kui piirkonna suurima riigi ja kogu Lähis-Ida stabiilsuse samba strateegilist tähtsust, alustab liit Egiptusega strateegilise ja laiaulatusliku partnerluse sõlmimist, nagu on märgitud liidu ja Egiptuse 17. märtsil 2024 Kairos allkirjastatud ühisdeklaratsioonis (edaspidi „ühisdeklaratsioon“).
- (9) Egiptusega sõlmitava strateegilise ja laiaulatusliku partnerluse eesmärk on muuta liidu ja Egiptuse poliitilised suhted strateegiliseks partnerluseks ja võimaldada Egiptusel täita oma keskset rolli piirkonnas stabiilsuse tagamisel. Strateegilise ja laiaulatusliku partnerluse eesmärk on toetada Egiptuse makromajanduslikku vastupanuvõimet ja võimaldada ambitsioonikate sotsiaal-majanduslike reformide rakendamist viisil, mis täiendab ja tugevdab Rahvusvahelise Valuutafondi (IMF) Egiptuse programmis ette nähtud reformiprotsessi. Nagu on märgitud ühisdeklaratsioonis, käsitletakse strateegilises ja laiaulatuslikus partnerluses suurt hulka poliitikameetmeid, mis on rühmitatud kuude sekkumissambasse: poliitilised suhted; majanduslik stabiilsus; investeeringud ja kaubandus; ränne; julgeoleku- ja õiguskaitsealane koostöö; demograafia ja inimkapital.
- (10) Strateegilist ja laiaulatuslikku partnerlust toetab 7,4 miljardi euro suurune finantspakett, mis koosneb lühiajalisest ja pikemaajalisest toetusest vajalikule makro-rahanduslikule ja sotsiaal-majanduslikule reformikavale, samuti suuremate summadest, mis on kättesaadavad Egiptusesse tehtavate investeeringute toetamiseks, ja sihtotstarbelisest toetusest mitmesuguste strateegiliste prioriteetide elluviimiseks. Osa toetuspaketist on liidu makromajanduslik finantsabi laenudena kuni 5 miljardit eurot, mis koosneb kahest makromajandusliku finantsabi programmist, lühiajalisest programmist kuni 1 miljardi euro ulatuses ja keskmise tähtajaga programmist maksimaalselt 4 miljardi euro ulatuses, rahastamisvahenditest, nagu tagatised ja segarahastamisvahendid, mille eesmärk on kaasata avaliku ja erasektori investeeringuid, et teha märkimisväärsed uusi investeeringuid. Seda täiendavad programmid, millega toetatakse strateegilise ja laiaulatusliku partnerluse konkreetseid prioriteete üksikute projektide ja tehnilise abi kaudu, mida rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/947⁽²⁾ loodud naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi raames.
- (11) Egiptuse makromajanduslik ja eelarveolukord on viimastel kuudel seisnud silmitsi märkimisväärsede probleemidega ja on oluliselt halvenenud, kuna välisurve on võimendunud ja valitsemissektori võlg on veelgi suurenenud, kusjuures püsivad majandusväljavaateid ohustavad märkimisväärsed langusriskid. Venemaa Ukraina-vastase agressioonisõja ja Iisraelis toimunud Hamasi terrorirünnakute jagajärjed on toonud kaasa kapitali pikaajalise väljavoolu ja vähendanud välisvaluutatulusid, eelkõige turismist ja Suessi kanalist saadavate tulude järsu vähenemise tõttu. See on eriti problemaatiline Egiptuse raske eelarveolukorra tõttu, mida iseloomustab pidev eelarvepuudujääk ning kõrge ja kasvav võla suhe SKPsse.
- (12) Aastatel 2016–2021 tegi Egiptus koostöös IMFiga märkimisväärsed reforme. Need hõlmasid märkimisväärsed vääringu devalveerimist, millega kaasnesid rahapoliitika reformid, mis keskendusid inflatsiooni hoidmisele sihtkoridoris. Kütusetoeatuse reformiga kaasnes sihtotstarbelise sotsiaalsiirdesüsteemi märkimisväärsed tugevdamine. Riigi rahanduse juhtimist tugevdati keskpika perioodi tulu- ja võlahaldusstrateegiate väljatöötamisega. Egiptuse ametiasutused hakkasid parandama ka riigile kuuluvate ettevõtete juhtimist.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/947, millega luuakse naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrument „Globaalne Euroopa“, muudetakse otsust nr 466/2014/EL ja tunnistatakse see kehtetuks ning tunnustatakse kehtetuks määrus (EL) 2017/1601 ja nõukogu määrus (EÜ, Euratom) nr 480/2009 (ELT L 209, 14.6.2021, lk 1).

- (13) Pärast IMFi jätkuprogrammi vastuvõtmist 2022. aasta detsembris oli reformide edenemine vähem märgatav, kuigi Egiptus on astunud samme, et tagada avaliku ja erasektori ettevõtetele võrdsed tingimused riigisisesed seaduse kaudu, millega kaotatakse riigile kuuluvate ettevõtete maksusoodustused (v.a riikliku julgeoleku eesmärgil tehtavad erandid), ning riigi omandipoliitika vastuvõtmise kaudu, mille eesmärk on vähendada majanduses riigi rolli, mis on vaatamata hiljutistele piiratud edusammudele endiselt suur ja moonutav, ja selgitada riigi jätkuva osalemise põhjendatust teatavates strateegilistes sektorites. Egiptus ei täitnud siiski oma kohustust muuta vääring 2023. aastal püsivalt paindlikuks, mis tõi kaasa üldiselt stabiilse ametliku vahetuskursi ja olulise paralleelse valuutaturu, kus vahetuskurs on märkimisväärselt nõrgem ja väga volatiilne. Selline killustatus pärssis tugevalt välisinvesteeringuid ja riigisest äritegevust.
- (14) Egiptus alustas IMFIGa uuesti koostööd 2024. aasta alguses ja jõudis 6. märtsil 2024 tehnilise tasandi kokkuleppele täiendatud laiendatud rahastamisvahendi programmi kohta, mida suurendati 8 miljardi USA dollarini. Uus programm võeti vastu IMFi juhatuse 29. märtsi 2024. aasta otsusega ning selle eesmärk on käsitleda järgmisi valdkondi: i) usaldusväärne vahetuskursi paindlikkus, ii) rahapoliitika kestlik karmistamine, iii) eelarve konsolideerimine võla jätkusuutlikkuse säilitamiseks, iv) uus raamistik taristukulutuste piiramiseks, v) sotsiaalkulutuste piisava taseme tagamine haavatavate elanikkonnarühmade kaitsmiseks ning vi) riigi omandipoliitika rakendamine ja reformid võrdsete võimaluste tagamiseks. Koos tehnilise tasandi kokkuleppe allkirjastamisega kehtestas Egiptus ka vahetuskursi paindlikkuse ja tõstis keskpanga baasintressimäära märkimisväärselt – 600 baaspunkti – kooskõlas IMFi programmi prioriteetidega.
- (15) Pidades silmas halvenevat majandusolukorda ja väljavaateid, mida varjutavad märkimisväärsed langusriskid seoses jätkuvate välissokkidega, taotles Egiptus 12. märtsil 2024 liidult makromajanduslikku finantsabi IMFi programmi täiendamiseks.
- (16) Praegune kriis Egiptuses ja piirkonnas on suurendanud riigi rahastamisvajadust, kusjuures üldine rahastamispuudujääk on järgmisel eelarveaastal 2024/25 (eelarveaasta kestab juulist juunini), eelkõige 2024. aasta teisel poolel märkimisväärne. Seepärast on hädavajalik tagada, et esimene oluline panus makromajandusliku finantsabi kaudu oleks võimalik anda juba 2024. aasta lõpuks. See näib olevat võimatu, kui otsus võetakse vastu aluslepingu artikli 212 alusel seadusandliku tavamenetluse kohaselt, võttes arvesse Euroopa Parlamendi eelseisvast ametiaja lõpust tulenevaid piiranguid ning aega, mis lisaks kulub makromajandusliku finantsabi täielikuks jõustamiseks, sealhulgas abi aluseks olevate poliitiliste reformide kokkuleppimiseks. Seetõttu on makromajandusliku finantsabi paketi üksnes käesoleva esimese osa puhul põhjendatud kasutada erandkorras aluslepingu artiklit 213, mille kohaselt võtab otsuse vastu üksnes nõukogu. Aluslepingu artikli 213 kasutamine jääb erandlikuks ega loo pretsedenti ühegi tulevase makromajandusliku finantsabi ettepaneku jaoks, mis peab põhimõtteliselt põhinema jätkuvalt aluslepingu artiklil 212.
- (17) Arvestades, et Egiptust on hõlmatud Euroopa naabruspoliitikaga, peaks tal olema õigus saada liidu makromajanduslikku finantsabi.
- (18) Liidu makromajanduslik finantsabi Egiptusele peaks olema erandlik rahastamisvahend, millega antakse sidumata ja mittesihotstarbelist maksebilansi toetust, mille eesmärk on rahuldada Egiptuse pakilist välisrahastamisvajadust ja millega peaks kaasnema sellise poliitilise programmi rakendamine, mis hõlmaks maksebilansi olukorra parandamiseks võetavaid tugevaid kohandamis- ja struktuurireformimeetmeid Egiptuses.
- (19) Arvestades et Egiptuse maksebilansis on jätkuvalt märkimisväärne välisrahastamise puudujääk ka pärast IMFi ja teiste mitmepoolsete institutsioonide vahendite eraldamist, on Egiptusele antav liidu makromajanduslik finantsabi koostöös IMFi programmiga praeguses erandlikus olukorras asjakohane vastus Egiptuse taotlusele toetada teda oma majanduse stabiliseerimisel. Liidu makromajandusliku finantsabi pakett, sealhulgas käesoleva otsuse kohane makromajanduslik finantsabi maksimaalselt 1 miljard eurot, toetaks Egiptuse majanduse stabiliseerimist ja struktuurireformikava, täiendades IMFi rahastamiskokkuleppe alusel kättesaadavaks tehtud vahendeid.
- (20) Liidu makromajandusliku finantsabi eesmärk peaks olema toetada kestliku välisrahastamise taastamist Egiptuses, toetades seeläbi Egiptuse majanduslikku ja sotsiaalset arengut.
- (21) Egiptusele liidu makromajandusliku finantsabi suuruse kindlaksmääramisel võetakse aluseks täielik hinnang Egiptuse täiendava välisrahastamisvajaduse kohta ning arvestatakse riigi suutlikkust rahastada end omavahenditest, eelkõige riigi käsutuses olevatest rahvusvahelistest reservidest. Liidu makromajanduslik finantsabi Egiptusele peaks olema rahvusvaheliste ühiste jõupingutuste osa ja täiendama IMFi ja Maailmapanga programme ja vahendeid. Makromajandusliku finantsabi suuruse kindlaksmääramisel peaks samuti arvesse võtma mitmepoolsete rahastajate

eeldatavat rahalist panust ja vajadust tagada koormuse õiglane jagunemine liidu ja muude rahastajate vahel, Egiptuses juba kasutatavaid liidu muid välisrahastamisvahendeid ning liidu osalemisega saavutatavat lisaväärtust Egiptuses.

- (22) Komisjon peaks tagama, et liidu makromajanduslik finantsabi Egiptusele on õiguslikult ja sisuliselt kooskõlas välistegevuse eri valdkondade peamiste põhimõtete ja eesmärkidega ning nimetatud valdkondades võetud meetmetega ja liidu muude asjaomaste poliitikameetmetega.
- (23) Liidu makromajanduslik finantsabi peaks toetama liidu välispoliitikat Egiptuse suhtes. Komisjon ja Euroopa välisteenistus peaksid tegema makromajandusliku finantsabi andmise käigus tihedat koostööd, et kooskõlastada liidu välispoliitikat ja tagada selle järjepidevus.
- (24) Liidu makromajanduslik finantsabi peaks toetama Egiptuse pühendumist liiduga ühiste väärtuste edendamisele, sealhulgas demokraatiale, õigusriigi põhimõttele, heale valitsemistavale, inimõiguste austamisele, kestlikule arengule ja vaesuse vähendamisele, samuti tema pühendumist avatud, reeglitel põhineva ja õiglase kaubanduse põhimõtetele.
- (25) Liidu makromajandusliku finantsabi andmise eeltingimus peaks olema see, et Egiptus jätkab konkreetsete ja usaldusväärsete sammude astumist tulemuslike demokraatlike mehhanismide (sh parlamentaarne mitmeparteisüsteem) ja õigusriigi põhimõtete järgimise suunas ning tagab inimõiguste austamise. Lisaks sellele peaksid liidu makromajandusliku finantsabi konkreetset eesmärgid suurendama Egiptuse riigi rahanduse juhtimise süsteemide tõhusust ja läbipaistvust ning nendega seotud aruandekohustust, samuti edendama Egiptuse finantssektori valitsemistava ja järelevalvet ning soodustama struktuurireforme, mis on suunatud kestliku ja kaasava majanduskasvu saavutamisele, inimväärsete töökohtade loomisele ja eelarve konsolideerimisele. Komisjon ja Euroopa välisteenistus peaksid korrapäraselt jälgima eeltingimuse täitmist ja konkreetsete eesmärkide saavutamist.
- (26) Selleks et tagada liidu makromajandusliku finantsabiga seotud liidu finantshuvide tõhus kaitse, peaks Egiptus võtma asjakohaseid meetmeid kõnealuse abiga seotud pettuse, korruptsiooni ja muude õigusnormide rikkumiste ärahoidmiseks ja tõkestamiseks. Lisaks peaks komisjoni ja Egiptuse ametiasutuste vahel sõlmitav laenuleping sisaldama sätteid, millega lubatakse Euroopa Pettustevastasel Ametil korraldada uurimisi, sealhulgas kohapealseid kontrolle ja inspekteerimisi vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) nr 883/2013⁽³⁾ ning nõukogu määruse (Euratom, EÜ) nr 2185/96⁽⁴⁾ sätetele ja vastavatele menetlustele, komisjonil ja kontrollikojal teha auditeid ning Euroopa Prokuratuuril kasutada oma pädevust seoses kõnealuse abi andmisega Egiptusele, kõnealuse abi kättesaadavuse ajal ja pärast seda.
- (27) Egiptusele liidu makromajandusliku finantsabi andmisega ei piirata Euroopa Parlamendi ja nõukogu kui eelarvepädevate institutsioonide volitusi.
- (28) Laenudena Egiptusele antava liidu makromajandusliku finantsabi suurus peaks olema kooskõlas mitmeaastases finantsraamistikus sätestatud eelarveassigneeringutega.
- (29) Liidu makromajandusliku finantsabi andmist Egiptusele peaks korraldama komisjon. Selleks et Euroopa Parlament ja nõukogu saaksid jälgida käesoleva otsuse rakendamist, peaks komisjon neid korrapäraselt teavitama kõnealuse abiga seotud asjade käigust ning edastama neile asjakohased dokumendid.
- (30) Selleks et tagada käesoleva otsuse rakendamiseks ühetaolised tingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused. Nende volituste kasutamisel tuleks järgida Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 182/2011⁽⁵⁾.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdlusi ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/1999 ja nõukogu määrus (Euratom) nr 1074/1999 (ELT L 248, 18.9.2013, lk 1).

⁽⁴⁾ Nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrus (Euratom, EÜ) nr 2185/96, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest (EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2).

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

- (31) Liidu makromajandusliku finantsabi suhtes Egiptusele tuleks kohaldada majanduspoliitilisi tingimusi, mis on esitatud vastastikuse mõistmise memorandumis. Selleks et tagada ühetaolised rakendamistingimused ja tõhusus, tuleks komisjonile anda volitused pidada Egiptuse ametiasutustega kõnealuste tingimuste üle läbirääkimisi liikmesriikide esindajate komitee järelevalve all kooskõlas määrusega (EL) nr 182/2011. Selle määruse kohaselt tuleks reeglina kohaldada nõuandemenetlust, kui määruses ei ole sätestatud teisiti. Võttes arvesse asjaolu, et üle 90 miljoni euro suurusel abil võib olla märkimisväärne mõju, on seda künnisväärtust ületavate tehingute puhul asjakohane kasutada määruses (EL) nr 182/2011 nimetatud kontrollimenetlust. Võttes arvesse Egiptusele antava liidu makromajandusliku finantsabi suurust, tuleks vastastikuse mõistmise memorandumist vastuvõtmise ning abi vähendamise, peatamise või lõpetamise suhtes kohaldada kontrollimenetlust,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

1. Liit teeb Egiptusele kättesaadavaks maksimaalselt 1 000 000 000 eurot makromajanduslikku finantsabi (edaspidi „liidu makromajanduslik finantsabi“), et toetada Egiptuse majanduse stabiliseerimist ja põhjalikku reformikava. Liidu makromajanduslik finantsabi aitab katta Egiptuse maksebilansivajadusi, mis on kindlaks määratud IMFi programmis.
 2. Liidu makromajandusliku finantsabi rahastamiseks volitatakse komisjoni laenama liidu nimel vajalikud rahalised vahendid kapitaliturgudelt või finantseerimisasutustelt ja laenama need edasi Egiptusele.
 3. Liidu makromajandusliku finantsabi andmist korraldab komisjon kooskõlas IMFi ja Egiptuse vahel sõlmitud kokkulepete ja ühiste arusaamadega ning assotsieerimislepingus sätestatud majandusreformide peamiste põhimõtete ja eesmärkidega.
- Komisjon teatab Euroopa Parlamendile ja nõukogule liidu makromajandusliku finantsabiga – sealhulgas abi väljamaksetega – seotud suundumustest ning esitab nendele institutsioonidele õigeaegselt asjakohased dokumendid.
4. Liidu makromajanduslikku finantsabi on võimalik saada üheksa kuu jooksul alates artikli 3 lõikes 1 osutatud vastastikuse mõistmise memorandumist jõustumisele järgnevast päevast.
 5. Kui Egiptuse rahastamisvajadus liidu makromajandusliku finantsabi väljamaksete perioodil algsete prognoosidega võrreldes olulisel määral väheneb, vähendab komisjon antava abi summat või peatab või lõpetab abi andmise, toimides artikli 7 lõikes 2 osutatud kontrollimenetluse kohaselt.

Artikkel 2

1. Liidu makromajandusliku finantsabi andmise eeltingimus on see, et Egiptus jätkab konkreetsete ja usaldusväärsete sammude astumist tulemuslike demokraatlike mehhanismide (sh parlamentaarne mitmeparteisüsteem) ja õigusriigi põhimõtete järgimise suunas ning tagab inimõiguste austamise.
2. Komisjon ja Euroopa välisteenistus jälgivad, et Egiptus täidaks lõikes 1 sätestatud eeltingimusi kogu liidu makromajandusliku finantsabi andmise perioodi jooksul.
3. Käesoleva artikli lõikeid 1 ja 2 kohaldatakse kooskõlas nõukogu otsusega 2010/427/EL⁽⁶⁾.

Artikkel 3

1. Komisjon lepib vastavalt artikli 7 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusele Egiptuse ametiasutustega kokku liidu makromajandusliku finantsabi andmise eelduseks olevad selgelt määratletud majanduspoliitilised ja finantstingimused, milles on olulisel kohal struktuurireformid ja riigi rahanduse usaldusväärsus. Kõnealused majanduspoliitilised ja finantstingimused esitatakse vastastikuse mõistmise memorandumis (edaspidi „vastastikuse mõistmise memorandum“), mis sisaldab kõnealuste reformide elluviimise ajakava. Kõnealused majanduspoliitilised ja finantstingimused peavad olema kooskõlas artikli 1 lõikes 3 osutatud lepingute või kokkulepetega, sealhulgas Egiptuses IMFi toetusel rakendatavate makromajandusliku kohandamise ja struktuurireformi programmidega.

⁽⁶⁾ Nõukogu 26. juuli 2010. aasta otsus 2010/427/EL, millega määratakse kindlaks Euroopa välisteenistuse korraldus ja toimimine (ELT L 201, 3.8.2010, lk 30).

2. Lõikes 1 osutatud tingimuste eesmärk on eelkõige suurendada Egiptuses riigi rahanduse juhtimise süsteemide tõhusust ja läbipaistvust ning nendega seotud aruandekohustust, sealhulgas liidu makromajandusliku finantsabi kasutamise puhul. Poliitikameetmete kavandamisel võetakse nõuetekohaselt arvesse ka turgude vastastikusel avamisel tehtavaid edusamme, õigusnorme järgiva ja õiglase kaubanduse arengut ning muid liidu välispoliitika prioriteete. Komisjon jälgib korrapäraselt Egiptuse edusamme kõnealuste eesmärkide saavutamisel.

3. Liidu makromajandusliku finantsabi üksikasjalikud finantstingimused sätestatakse laenulepingus, mille sõlmivad komisjon ja Egiptuse ametiasutused (edaspidi „laenuleping“).

4. Komisjon kontrollib korrapäraselt, et artikli 4 lõikes 3 osutatud tingimused oleksid kogu aeg täidetud, sealhulgas seda, kas Egiptuse majanduspoliitika vastab liidu makromajandusliku finantsabi eesmärkidele. Selle kontrolli eesmärgil koordineerib komisjon oma tegevust põhjalikult IMFi ja Maailmapangaga ning vajaduse korral ka Euroopa Parlamendi ja nõukoguga.

Artikkel 4

1. Kui lõikes 3 osutatud tingimused on täidetud, teeb komisjon liidu makromajandusliku finantsabi kättesaadavaks laenu vormis ühes osas. Osamakse tegemise ajakava määrab kindlaks komisjon. Osamakse võidakse välja maksta ühes või mitmes osas.

2. Seoses liidu makromajandusliku finantsabiga, mida antakse laenu vormis, tehakse vajaduse korral eraldi vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) 2021/947 ⁽⁷⁾.

3. Komisjon teeb osamakse väljamaksmise otsuse, kui on täidetud järgmised tingimused:

a) artikli 2 lõikes 1 sätestatud eeltingimus;

b) sellise poliitilise programmi jätkuv ja rahuldav rakendamine, mis hõlmab tugevaid kohandamis- ja struktuurireformimeetmeid, mida toetab IMFi mitteennetatav krediitkokkulepe;

c) vastastikuse mõistmise memorandumis sätestatud majanduspoliitiliste ja finantstingimuste rahuldav rakendamine.

4. Kui lõikes 3 osutatud tingimused ei ole täidetud, peatab komisjon liidu makromajandusliku finantsabi väljamaksmise ajutiselt või lõpetab selle. Sel juhul teavitab komisjon Euroopa Parlamenti ja nõukogu peatamise või lõpetamise põhjustest.

5. Liidu makromajanduslik finantsabi makstakse välja Egiptuse keskpangale. Kooskõlas vastastikuse mõistmise memorandumis esitatud kokkulepitud tingimustega ja eeldusel, et täiendav rahastamisvajadus leiab kinnitust, võib Egiptuse keskpank kanda liidu rahalised vahendid üle Egiptuse rahandusministeeriumile kui lõplikule abisaajale.

Artikkel 5

1. Selleks et rahastada laenudena antavat liidu makromajanduslik finantsabi, antakse komisjonile õigus laenata vajalikud rahalised vahendid liidu nimel kapitaliturgudelt või finantsasutustelt kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) 2018/1046 ⁽⁸⁾ artikliga 220a.

2. Komisjon sõlmib Egiptusega artikli 3 lõikes 3 osutatud laenulepingu artiklis 1 osutatud summa ulatuses. Laenulepingus sätestatakse liidu makromajandusliku finantsabi kättesaadavuse periood ja üksikasjalikud tingimused, sealhulgas seoses sisekontrollisüsteemidega. Laenu antakse tingimustel, mis võimaldavad Egiptusel laenu tagasi maksta pika aja jooksul. Laenude maksimaalne tagasimakseperiood on 35 aastat.

⁽⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/947, millega luuakse naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrument „Globaalne Euroopa“, muudetakse otsust nr 466/2014/EL ja tunnistatakse see kehtetuks ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) 2017/1601 ja nõukogu määrus (EÜ, Euratom) nr 480/2009 (ELT L 209, 14.6.2021, lk 1).

⁽⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ning millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (ELT L 193, 30.7.2018, lk 1).

3. Komisjon hoiab Euroopa Parlamenti ja nõukogu lõikes 2 osutatud tehingute käiguga kursis.

Artikkel 6

1. Liidu makromajanduslikku finantsabi rakendatakse kooskõlas määrusega (EL, Euratom) 2018/1046.
2. Liidu makromajandusliku finantsabi rakendamisel kasutatakse otsest eelarve täitmist.
3. Komisjon korraldab enne liidu makromajandusliku finantsabi rakendamist tegevusanalüüsi, et kontrollida Egiptuse finantskorra, haldusmenetluste ning sise- ja väliskontrollimehhanismide usaldusväärsust, kui need on abi andmise seisukohast olulised.

Artikkel 7

1. Komisjoni abistab komitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

Artikkel 8

1. Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule iga aasta 30. juuniks aruande käesoleva otsuse rakendamise kohta eelnenud aastal, sealhulgas hinnangu otsuse rakendamise kohta. Kõnealuses aruandes:
 - a) analüüsitakse liidu makromajandusliku finantsabi rakendamise edenemist;
 - b) hinnatakse Egiptuse majanduse olukorda ja väljavaateid ning artikli 3 lõikes 1 osutatud poliitikameetmete rakendamisel tehtud edusamme;
 - c) näidatakse ära seos vastastikuse mõistmise memorandumis esitatud majanduspoliitiliste ja finantstingimuste, Egiptuse jooksvate majandus- ja eelarvetulemuste ning liidu makromajandusliku finantsabi väljamakseid käsitlevate komisjoni otsuste vahel.
2. Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule hiljemalt kaks aastat pärast artikli 1 lõikes 4 osutatud abiperioodi lõppu järeelhindamise aruande, milles hinnatakse liidu makromajandusliku finantsabi tulemusi ja tõhusust ning seda, mil määral on liidu makromajanduslik finantsabi aidanud kaasa abi eesmärkide saavutamisele.

Artikkel 9

Käesolev otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Luxembourg, 12. aprill 2024

Nõukogu nimel

eesistuja

V. VAN PETEGHEM